

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ULUSAL BOR ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ**

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2017

İÇERİK

ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ 2016 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	19

ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

2016 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	5
6.	ÖNERİ:	7
7.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7
8.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
9.	EKLER.....	13

KISALTMALAR

BOREN :Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü, 5018 sayılı Kanun'a tabi olup, ekli "II Sayılı Cetvelin (B) bölümündeki (Özel Bütçeli Diğer İdareler)" arasında yer almaktadır.

Kurum Bütçesi; bir yıllık kaynak ve kullanım tahminleri ve gerçekleştirmelerinden oluşur ve "Bilgi Toplama, İdari ve Mali İşler Koordinatörlüğü" tarafından hazırlanmaktadır.

Bütçe ve muhasebe işlemleri, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre yerine getirilmektedir.

Muhasebe hizmetleri Bilgi Toplama, İdari ve Mali İşler Koordinatörlüğü'nce tutulmakta ve Maliye Bakanlığı'nın "say2000i" saymanlık otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kuruma 2016 yılında 09.03.2016 tarih ve 6682 sayılı 2016 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunuyla **13.962.000,00 TL** ödenek verilmiştir.

2016 yılı Gider Bütçesi:

2016 Yılında Bütçeyle Verilen Ödeneklerin Gider Türlerine Göre Dağılımı

Gider Türü	Tutarı
01-Personel Giderleri	1.871.000,00
02-SGK Devlet Primi Giderleri	237.000,00
03-Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	1.843.000,00
05-Cari Transferler	134.000,00
06-Sermaye Giderleri	3.377.000,00
07-Sermaye Transferleri	6.500.000,00
GENEL TOPLAM	13.962.000,00

2016 yılı Gelir Bütçesi:

Kurumun Gelir Bütçesi toplamı **13.962.000,00 TL** olup 2 kalemden meydana

gelmiştir. Bunlar; (04)-Alınan Bağış ve Yardımlar (Hazine Yardımı) = **9.762.000,00** TL ve (05)-Diğer Gelirler (Eti Maden İşletmesinden Alınan Pay = 3.100.000,00, Bor Madeni Payı= 1.100.000,00 TL.) = **4.200.000,00** TL. dir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu ve gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve Faaliyet Sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir

olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve

mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 2013 Ve 2014 Yıllarına Ait Sayıştay İlamlarında Yer Alan Toplam 429.171,52 TL. Tazmin Tutarlarının 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına Kaydedilmemesi.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün (BOREN) 2013 ve 2014 yıllarının Sayıştayca denetlenmesi sonucu 2013 yılıyla ilgili olarak Sayıştay 7. Dairesince tanzim edilen 13.02.2014 karar/21.05.2014 ilam tarihli kararıyla sorumlular adına **259.865,62 TL.** ve 2014 yılıyla ilgili olarak da 11.12.2014 karar/01.04.2015 ilam tarihli kararıyla sorumlular adına **169.305,90 TL.** Olmak üzere toplam **429.171,52 TL.** Tazmin hükmedilmesine rağmen **429.171,52 TL.** Tazmin tutarının **140 Kişilerden alacaklar hesabına** kaydedilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin **140 Kişilerden alacaklar hesabına** ait **82. Maddesin de;** “(1) *Kişilerden alacaklar hesabı, kamu idarelerinin faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan ve kamu idarelerince tespit edilen kamu zararından doğan alacaklar ile diğer alacakların izlenmesi için kullanılır.*” denilmiş,

Hesaba ilişkin işlemler başlıklı 83. maddesinin 5. fıkrasında da; “(5) *Kamu idarelerince muhasebe birimlerine bildirilen Sayıştay ilamlarına ait tutarların kaydı ve tahsili aşağıdaki açıklamalara göre yapılır:*

a) *Sayıştayca tazmin hükmedilen paralara ait ilamlar kamu idaresince muhasebe birimlerine gönderildiğinde; muhasebe birimlerince ilamda yazılı tutarlardan kısmen veya tamamen daha önceden kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmiş tutarlar bulunduğu takdirde, tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın bu paraların hesaplara alınış kaydına ilişkin yevmiye tarih ve numarası ile tutarlarını gösteren bir liste düzenlenerek kamu idaresine gönderilir. İlam tutarından listedeki tutar düşüldükten sonra arta kalan tutarlar yevmiye ve yardımcı hesap defterlerine kaydedilir. Daha önce hesaplara alınan ve listede gösterilen alacakların yardımcı hesap defteri kayıtlarında; ilamın tarihi, numarası, yılı ve adına tazmin hükmolunan sorumluların kimlikleri belirtilir. İlam kesinleşinceye kadar, sorumlulardan icraya müracaat edilmeksizin tahsilat yapılır.*

b) *Sayıştayca temyiz, yargılamanın iadesi veya karar düzeltilmesi yoluyla alacaklardan bir kısmının veya tamamının kaldırılmasına karar verildiği takdirde, buna ait kararlar da*

kamu idaresince muhasebe birimlerine gönderildiğinde kaldırılan tutar hesaplardan çıkartılır.

c) Muhasebe birimlerince, Sayıştay ilamına dayanılarak kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmiş bulunan alacaklarla ilgili olarak, bir ay içinde nakden veya mahsuben yapılan tahsilat ile terkin, tenzil ve kaldırma işlemlerini gösteren üç nüsha "Alacak Bilgi Fişi" (Örnek:28) düzenlenir. Ay sonlarında birer nüshası ilgili kamu idaresine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde ise ayrıca Bakanlığa gönderilir. Alacak bilgi fişleri, her yılın ilamı için ayrı ayrı düzenlenir. Bir ay içinde, herhangi bir yılın ilamı kapsamındaki alacakların durumunda tahsil, terkin, tenzil ve kaldırma gibi nedenlerle bir değişiklik yoksa o yılın ilamı ile ilgili o ay için fiş düzenlenmez.

ç) Tebliğ olunan ilamların kayda geçirilmesi sırasında, daha önce kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmesinden dolayı ilam toplamından düşülecek paralardan, tahsil edilmiş tutarlar varsa bunlar için de ayrı bir alacak bilgi fişi düzenlenerek, ilamın kayda geçirildiğini bildiren yazı ile birlikte gönderilir." denilmiştir.

Yukarıya aynen alınan Yönetmelik hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, BOREN'e bildirilen Sayıştay ilamlarına ait tutarların muhasebe birimince **140 Kişilerden alacaklar hesabına** kaydedilmesi ve yapılan tahsilatların da bu hesapta takip edilmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, Sayıştay 7. Dairesince tanzim edilen 2013 ve 2014 yılına ait ilamlardaki toplam **429.171,52 TL.** tazmin hükmünün **140 Kişilerden alacaklar hesabına** kaydedilmediği ve böylece kurumun mali tablolarında **140 Kişilerden alacaklar hesabının 429.171,52 TL.** eksik yer aldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "Enstitümüz 2012 ve 2013 yılı hesapları hakkında çıkan, Sayıştay 7. Dairesinin bulgu konusu 2012/177 ve 2013/157 sayılı ilamları, Enstitü adına Enstitü Başkanı tarafından temyiz edilmiştir. Sayıştay Temyiz Kurulunca, sorumlular açısından tekrar görüşülmek üzere Dairesine gönderilen ve Dairesince bozma kararına uyulmayarak verilen 2012/493 ve 2013/327 sayılı ilamlar Enstitümüze tebliğ edilmiştir. Bu nedenle, bulgu konusu Sayıştay ilamları kesinleşmediğinden, ilamlara ait tazmin tutarları 140 kişilerden alacaklar hesabına bu zamana kadar kaydedilmemiştir. Bulgu konusu ile ilgili gerekli muhasebe kayıtları yapılmış olup, kayıtlara ilişkin muhasebe işlem fişleri ilişikte sunulmuştur" demektedirler.

Sonuç olarak Kurum cevabında, bulgu konusu ile ilgili olarak gerekli muhasebe kayıtlarının yapıldığı ve kayıtlara ilişkin muhasebe işlem fişlerinin ilişikte sunulduğu belirtilmiş olup yapılan incelemede Sayıştay 7. Dairesinin 2013 ve 2014 yılları ilamlarına ait toplam 429.171,52 TL. tazmin hükmünün 140 Kişilerden alacaklar hesabına 15.05.2017 tarihinde sorumlular adına kaydedildiği görülmüştür.

Ancak mevcut muhasebe kaydı 2017 yılında yapıldığından 2016 yılı mali tablolarında 140 Kişilerden alacaklar hesabındaki hata devam etmektedir.

Öneri; Sayıştayca tazmin hükmedilen paralara ait ilamlar kamu idaresince muhasebe birimlerine gönderildiğinde; muhasebe birimlerince ilamda yazılı tutarların ilamın tarihi, numarası, yılı ve adına tazmin hükmolunan sorumluların kimlikleri belirtilmek suretiyle yevmiye ve yardımcı hesap defterlerine zamanında kaydedilmesi ve takip edilmesi önerilir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün 2016 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı hesap alanı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 2016 Yılı Temsil Ve Ağırlama Giderlerinin Yıllık Toplamının, Başkan İle Temsil Yetkisini Haiz Olan Personelin Bir Aylık Ortalama Net Ücretinin İki Katını Geçmesi

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün (BOREN) 2016 yılı Kesin Mizanının incelenmesinde, 630 Giderler Hesabına ait (3.6.1.1) ekonomik kodundan 2016 yılında toplam **31.759,19 TL.** temsil ağırlama gideri yapıldığı görülmüştür.

631 sayılı KHK'ya 21/3/2006 tarih ve 5473 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle eklenen 14/B maddesinde; *“Özel kanunlarla kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurum, kurul, üst kurul, enstitü, teşebbüs, fon ve sair adlarla kurulmuş kamu kurum ve kuruluşlarında, kanunlarında aksine hükümler olsa dahi, kendi özel mevzuatındaki hükümler uyarınca yapılacak temsil ve ağırlama giderlerinin yıllık toplamı, başkan ile temsil yetkisini haiz olan personelin bir aylık ortalama net ücretinin iki katını geçemez. Temsil yetkisini haiz personelin unvan ve sayıları, karar organlarınca üyeler dahil toplam personel sayısının yüzde ikisini geçmemek üzere belirlenir.”* denilmiştir.

Bu hükme göre 631 sayılı KHK kapsamında yer alan ve “Enstitü” adıyla kurulmuş bulunan Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün temsil ve ağırlama giderinin bir yıllık toplamının, kurumu temsil yetkisini haiz personel sayısının bir aylık ortalama net ücretinin (2) katını geçmemesi gerekmektedir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünde 2016 yılı sonu itibarıyla (38) personel ve (8) Yönetim Kurulu üyesi olmak üzere toplam (46) personel mevcut olup kurumu temsil yetkisini haiz personel sayısı ($46 * \%2 = 0,92 = 1$ kişi) olmaktadır.

Bu durumda, kurumu temsil yetkisini haiz Başkanın 2016 yılı bir aylık ortalama net ücreti 8.725,00 TL. olduğundan, kurumun 2016 yılı temsil ve ağırlama giderleri toplamının, bu tutarın (2) katı olan ($8.725,00 * 2 = 17.450,00$ TL.) olması gerekmektedir.

Ancak kurumun 2016 yılı Kesin Mizanında 630 Giderler Hesabına ait (3.6.1.1) ekonomik kodundan 2016 yılında toplam **31.759,19 TL.** temsil ağırlama gideri yapıldığı ve böylece 630 Giderler Hesabı ile 102 Bankalar Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; Kurumun 5018 sayılı kanuna tabi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın ilişkili kuruluşu olduğu, Kuruluş kanununda temsil ve ağırlama giderleri ile ilgili her hangi bir özel hüküm bulunmadığından, temsil ve ağırlama harcamalarının 2016 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen 50.000,00.-TL ödenek dahilinde gerçekleştirildiği, bu ödeneğin Enstitünün iş ve işlemleri ile ilgili toplantılarda, çalışmalarda, yerli ve yabancı bilim adamları, kurum ve kuruluşlar ile yapılan görüşmelerde kullanıldığı, 2016 yılı Bütçe Kanunuyla temsil ve ağırlama ile ilgili verilen ödeneğin aşılmadığı,

4865 Sayılı Kuruluş Kanununun Başkanlık ve Başkanın görev ve yetkileri bölümünün 7. Maddesinde "*Başkanlık Enstitü Başkan ve Üç Grup Koordinatöründen oluşur ve Enstitünün görevlerinin yerine getirilmesinde icra kurulu olarak hareket eder.*" denildiği, bu hükme göre Enstitü başkanlığı temsil yetkisinin, Enstitü başkanı ve üç Grup Koordinatöründen oluştuğu, bu durumda da kurumun temsil yetkisine haiz Enstitü Başkanın 2016 yılı bir aylık ortalama net ücretine 3 koordinatörün de bir aylık ortalama net ücretlerinin eklenmesi gerektiği ve bu ödenek tutarının Yönetim Kurulu Başkanlığı ve 3 koordinatörlüğün faaliyetlerine ancak yettiği, Enstitünün temsil ağırlama giderlerinin 631 sayılı KHK'nın 14/b kapsamında değerlendirilmediği, bazı Tanıtım Giderleri ve Diğer Özel Malzeme Giderlerinin de sehven temsil ağırlama ekonomik koduna kaydedildiği, bu nedenle 2016 yılında yapılan temsil ve ağırlama Harcamaları tutarının 19.011,39 TL.ye baliğ olduğu, bundan böyle harcamaların ilgili yerine verilmesi yönünde gerekli özen ve hassasiyetin gösterileceği, belirtilmiştir.

Sonuç olarak; Kurum cevabında, temsil ve ağırlama harcamalarının 2016 yıll Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen ödenekler dahilinde gerçekleştirildiği ve 2016 yılı bütçe kanununda verilen temsil ve ağırlama ile ilgili ödenek tahsisinin aşılmadığı belirtildikten sonra Enstitü başkanlığı temsil yetkisinin Enstitü başkanı ve üç Grup Koordinatöründen oluştuğu, bu durumda da kurumun temsil yetkisini haiz Enstitü Başkanın ile 3 koordinatörün bir aylık ortalama net ücretinin dikkate alınması gerektiği belirtilmiş ise de, 4865 Sayılı Kuruluş Kanununun 7. maddesinin 2. fıkrasında, Başkanın Enstitünün ita amiri ve Enstitü bütçesinin uygulanmasını, gelirlerinin toplanmasını, harcamaların yapılmasını ve denetimini sağlama görevinin Başkana ait olduğu, 7. maddesinin 3. fıkrası (g) bendinde de, Enstitüyü resmi ve özel kuruluşlar nezdinde temsil etme görevinin Başkanın yetkisinde olduğu açıkça belirtilmiştir.

Kaldı ki kurumun temsil yetkisini haiz personelinin Enstitü Başkanın ile 3 koordinatör olduğunu kabul etsek bile 631 s. KHK'nın 14/B maddesinde Temsil yetkisini haiz personelin unvan ve sayılarının, karar organlarınca üyeler dahil toplam personel sayısının yüzde ikisini geçemez denildiğinden ve BOREN'de 2016 yılı sonu itibarıyla (38) personel ve (8) Yönetim Kurulu üyesi olmak üzere toplam (46) personel mevcut olup kurumu temsil yetkisini haiz personel sayısı ($46 * \%2 = 0,92 = 1$ kişi) olduğundan kurum cevabının bu kısma katılmak mümkün değildir.

Ayrıca, 631 s. KHK'nın 14/B maddesi hükmü gereğince Ulusal Bor Araştırma Enstitüsün 14/B maddesi kapsamında olduğu tartışmasıdır.

Ancak buna rağmen kurum cevabının son kısmında, bundan böyle harcamaların ilgili yerine verilmesi yönünde gerekli özen ve hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir.

Öneri; Kurumun temsil ve ağırlama ile ilgili harcamalarının 631 s. KHK'nın 14/B maddesi hükmü doğrultusunda yapılması önerilir.

BULGU 2: BOREN Ar-Ge Laboratuvarlarında Üniversiteler İle BOREN Tarafından Desteklenen/Yürütülen Projeler Kapsamında Yapılan Analiz/Test Ücretlerine %50 İndirim Uygulanması

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN) Yönetim Kurulunun 24.06.2016 tarih ve 2016-03 sayılı toplantısında alınan 2016-03-883 nolu kararıyla; BOREN Ar-Ge Laboratuvarlarında bor ile ilgili sektörler tarafından talep edilen analiz ve testlerin yapılabilmesini teminin hazırlanan “**BOREN Ar-GE Merkezi 2016 yılı Analiz/Test Fiyat Kataloğu**” yürürlüğe konulmuş ve üniversiteler ile BOREN tarafından desteklenen/yürütülen projeler kapsamında yapılan analiz/test ücretlerine %50 indirim uygulanması kabul edilmiştir.

Ancak, 19.01.2002 tarih ve 24645 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 08.01.2002 tarih ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal Ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasında; “*Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanincaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine*

tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz.” hükmü getirilmiş olup bu hükme göre üniversiteler ile BOREN tarafından desteklenen/yürütülen projeler kapsamında yapılan analiz/test ücretlerine %50 indirim uygulanması mümkün değildir.

Dolayısıyla, Üniversiteler ile BOREN tarafından desteklenen/yürütülen projeleri yapanlar tarafından talep edilip BOREN Laboratuvarlarında yapılan analizlerin/testlerin bedelinin “**BOREN Ar-GE Merkezi 2016 yılı Analiz/Test Fiyat Kataloğu**”nda tespit edilen indirimsiz fiyatlardan tahsil edilmesi gerekmektedir.

4736 sayılı Kanuna aykırı olarak Yönetim Kurulunca alınan karar gereğince yapılan hatalı uygulamayla eksik gelir tahsilatı söz konusu olduğundan, 800 Bütçe Gelirleri Hesabı ile 805 Gelir Yansıtma Hesabı gerçek durumu yansıtılmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; 4865 sayılı Kanunun ilişkin 6. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendine göre Enstitünün vereceği hizmetler ve ücretlerin belirlenmesine Yönetim Kurulunun yetkili olduğu, bu bağlamda “BOREN Ar-Ge Merkezi 2016 Yılı Analiz/Test Fiyat Kataloğu’nun Yönetim Kurulu Kararı ile kabul edildiği ve üniversiteler ile BOREN tarafından desteklenen/yürütülen projeler kapsamında talep edilecek analiz/test başvurularında % 50 indirim uygulanması ve bahse konu katalogun güncellenme sürecinde yeni analiz ve testlerin eklenmesinde Başkanlık Makamının yetkili kılındığı, 4865 sayılı Kuruluş Kanununda, Enstitünün Görevleri başlığındaki 3. Maddesinin b, c ve d fıkralarında BOREN’e "Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ile gerçek ve tüzel kişilerin Bor ile ilgili Ar-Ge faaliyetlerini özendirmek, geliştirmek, desteklemek, yapmak, yaptırmak" gibi görevler verildiği, katalogda tespit edildiği gibi Boren Ar-Ge merkezi laboratuvarlarındaki makine ve teçhizatlar ile yapılacak olan özel durumlardaki analizlerde (üniversiteler ile BOREN tarafından desteklenen/yürütülen projeler kapsamında talep edilecek analiz/test başvurularında) analiz ücretlerinin indirime tabi olacağı,

2016 yılında sadece Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesinin isteğinin karşılandığı, bu tür imkânların BOR ile ilgili analiz ve test ihtiyacı olan kamu kurumu ve üniversitelere verilmesi gerektiği,

Bu kapsamda Enstitü tarafından yürütülen faaliyetler ile kamu kurum ve kuruluşlar ile üniversiteler tarafından yürütülen Bor ile ilgili projelerin analiz ve testlerinin BOREN

laboratuvarında yapılmasını özendirmek, geliştirmek, teşvik etmek ve BOREN ile olan ilişkilerini artırmaya yönelik ortam hazırlamak amacıyla bu uygulamanın yapıldığı, belirtilmiştir.

Sonuç olarak; Kamu İdaresi cevabında, Enstitü tarafından yürütülen faaliyetler ile kamu kurum ve kuruluşlar ile niversiteler tarafından yürütülen Bor ile ilgili projelerin analiz ve testlerin BOREN laboratuvarında yapılmasını özendirmek, geliştirmek, teşvik etmek ve BOREN ile olan ilişkilerini artırmaya yönelik ortam hazırlamak amacıyla bu uygulamanın yapıldığı belirtilmiş ise de Bulgumuzda da belirtildiğı üzere, yapılan uygulama 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının rettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun 1 inci maddesi hükmüne açıkça aykırıdır.

neri; Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Yönetim Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “BOREN Ar-GE Merkezi Analiz/Test Fiyat Kataloğu”ndaki BOREN Ar-Ge Laboratuvarlarında niversiteler ile BOREN tarafından desteklenen/yürütülen projeler kapsamında yapılan analiz/test ücretlerine %50 indirim uygulamasının kaldırılması önerilir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

TABLO 1.12 BİLANÇO

Kurum Kodu : 40.26		Adı : ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ		Yılı : 2016	
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2016	PASİF HESAPLAR		N Yılı 2016
1 DÖNEN VERİKLİKLER		10.004.664,67	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		191.140,31
10 HAZIR DEĞERLER		8.095.851,99	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		104.746,30
102 Banka Hesabı		8.095.851,99	333 Emanetler Hesabı		104.746,30
14 DİĞER ALACAKLAR		1.808,73	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		86.394,01
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI		1.808,73	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		80.407,78
16 ÖN ÖDEMELER		103.504,56	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		5.507,34
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI		103.504,56	362 Fonlar ve Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı		478,89
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		1.803.499,39	5 ÖZ KAYNAKLAR		14.603.817,59
190 Deviriden Katma Değer Vergisi Hesabı		1.803.499,39	50 NET DEĞER		8.826.454,80
2 DURAN VARLIKLAR		4.790.293,23	500 Net Değer Hesabı		8.826.454,80
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		4.277.388,90	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		2.959.266,23
253 Testisi Makine ve Chazlar Hesabı		10.157.359,43	570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı		2.959.266,23
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		705.244,30	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-2.345.704,92
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-6.585.254,83	580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)		-2.345.704,92
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		512.904,33	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		5.163.801,48
260 Haklar Hesabı		706.346,42	590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı		5.163.801,48
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)		-193.442,09	PASİF TOPLAMI		14.794.957,90
AKTİF TOPLAMI		14.794.957,90	PASİF TOPLAMI		14.794.957,90
Bilanço Dipnotları :					
910 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		1.103.453,62			
911 ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		1.103.453,62			

Koray ACAR
Koray ACAR
Uzman

TABLO 1.13 BOREN 2016 FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 40,26		Adı : ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ (BOREN)		Yılı : 2016			
Ekonomik Kodlar		GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)	Ekonomik Kodlar		GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl (N)
630		Giderler Hesabı	7.234.285,85	600		Gelirler Hesabı	12.398.087,33
630	01	Personel Giderleri	2.348.952,54	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	965,00
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	308.143,40	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	5.174.000,00
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.313.824,24	600	05	Diğer Gelirler	7.223.122,03
630	05	Cari Transferler	124.059,89	NET GELİR TOPLAM			12.398.087,03
630	07	Sermaye Transferleri	1.275.916,82				
630	13	Amortisman Giderleri	816.051,83				
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	324.177,04				
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	723.160,09				
GİDERLER TOPLAMI			7.234.285,85				

GİDERLER TOPLAMI(A) 7.234.285,85

GELİRLER TOPLAMI(B) 12.398.087,33

İNDİRİM : İADE; İSKONTO TOPLAMI

(C)

0,00

NET GELİR (D= B-
C)

12.398.087,33

FAALİYET
SONUCU
D - A

5.163.801,48

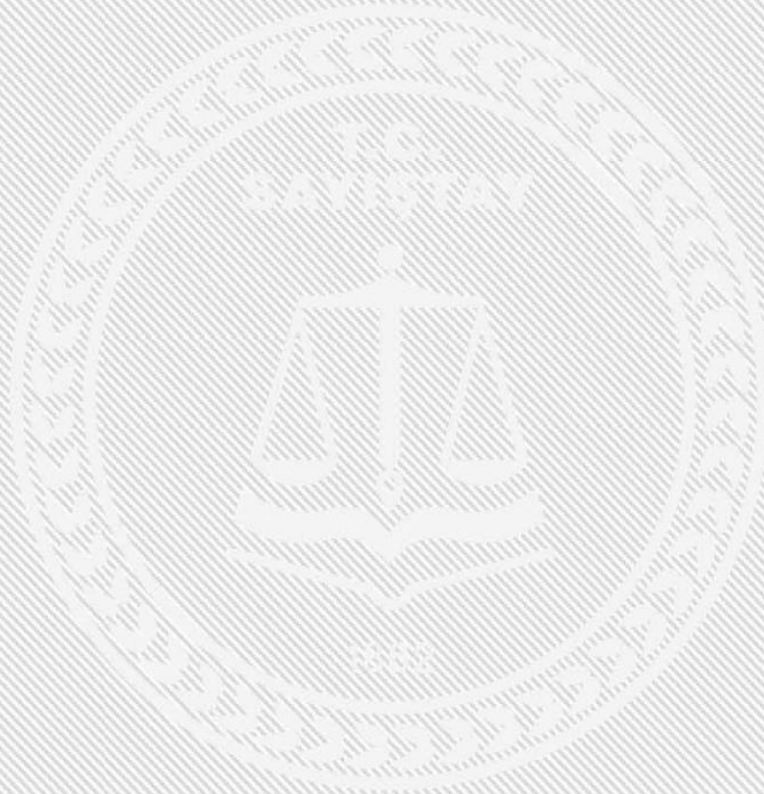
T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

2016 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	19
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	19
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	20
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	20
5. GENEL DEĞERLENDİRME	21
6. DENETİM BULGULARI.....	23

1. ÖZET

Bu rapor, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsünün hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2016 yılı Performans Programı,
- 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporunu hazırlamakla birlikte, söz konusu belgelerin mevzuat hükümlerine tam olarak uygunluğunun sağlanması için gelişime ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

Faaliyet raporunda performans hedeflerine ilişkin veriler ile bazı göstergelerde meydana gelen sapmalar genel olarak değerlendirildiğinde; amaçlar, hedefler ve faaliyet sonuçları arasındaki sonuç bağının kaybolmamış olması, gösterge rakamlarının gerçekçi olarak seçilmek suretiyle yüksek sapmalara meydan verilmemesi, faaliyet raporunda performans programında yer alan hedef ve göstergelerin değerlendirilmesi, kurumun performans yönetimi sisteminin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay’a sunulmasından; bir bütün

olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmışından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2016 yılı Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2016 yılı performans denetimi kapsamında Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2016 yılı Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Yapılan denetim sonucunda; Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün 2013 – 2017 dönemine ait Stratejik Planını zamanında hazırlayarak ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine uygun şekilde yayımlandığı görülmüştür. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün, misyon ve vizyonunu gerçekleştirmek üzere 4 amaç, bu amaçların altında 30 hedef ve bu hedeflere yönelik 30 performans göstergesi belirlenmiştir. Kurum stratejik planını hazırlarken amaçlarını üst politika belgelerine uygun şekilde belirlemiş ve hedeflerini de bu amaçları gerçekleştirecek şekilde tespit etmiştir. Hedef ve performans göstergelerinin, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında, ölçülebilir ve iyi tanımlanmış olduğu değerlendirilmiştir.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün 2016 yılı Performans Programı değerlendirildiğinde; programı zamanında hazırlayarak, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında, ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine uygun olarak yayımlandığı görülmüştür.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün 2016 yılı Faaliyet Raporu değerlendirildiğinde; rapor yasal süresi içerisinde Sayıştaya verilmiş ve yayınlanmıştır.

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün veri kayıt sisteminin bulunmaması, verilerin güvenilirliği açısından risk teşkil etmektedir.

Yapılan performans denetimi sonucunda: Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün performans yönetimi sistemini ilgili mevzuat hükümlerine ve belirlemiş olduğu hedeflere ilişkin gerçekleştirmeleri ölçtüğü değerlendirilmiştir.

Hesap verme sorumluluğunun sağlanması amacıyla; hedef ve performans göstergelerinin ölçülebilir olması (ölçülebilirliği olmayan veya zor olan göstergelerin seçilmemesi), faaliyet raporunda performans programında yer alan hedef ve göstergelerin değerlendirilmesi, kurumun performans yönetimi sisteminin geliştirilmesinde katkı sağlayacaktır.

6. DENETİM BULGULARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>